

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 69/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. L. T., V., zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. L. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2012 doručená sťažnosť Mgr. L. T., V. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. H., K., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla:

„... Sťažovateľka je ako žalovaná účastníčkou konania v právnej veci žalobcu V. K., v konaní o nariadenie predbežného opatrenia a vrátenie daru, vedenom na prvom stupni pred Okresným súdom Košice - okolie pod sp. zn. 7 C/106/2012 a na druhom stupni pred Krajským súdom Košice sp. zn. 6 Co/265/2012...

Krajský súd Košice uznesením spis. značka 6 Co/265/2012 zo dňa 9. 11. 2012 potvrdil uznesenie prvostupňového súdu s výnimkou zákazu možnosti prenajímania nehnuteľnosti. V odôvodnení svojho uznesenia KS Košice uviedol, že vinkulácia peňažných prostriedkov vo výške 10.013,24 € nie je dostatočným zabezpečovacím prostriedkom pre výkon súdneho rozhodnutia, pretože navrhovateľ nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu s vinkulujúcou bankou V. a. s...

Predmetom súdneho konania je požiadavka navrhovateľa na vrátenie daru vo výške 13.277,56 €. Odporkyňa z dôvodu, že dlhodobo žila ako družka s navrhovateľom napriek tomu, že jeho návrh vo veci samej považuje za nedôvodný, dobrovoľne uhradila navrhovateľovi sumu 3264,32 € v snahe pomôcť mu v jeho ťažkej životnej situácii. Zvyšnú časť žalovanej sumy vo výške 10.013,24 € sťažovateľka vinkulovala vo V. a. s. v prospech navrhovateľa s tým, že sťažovateľka vinkulovaným vkladom nebude môcť disponovať do 31. 12. 2022 (dovtedy nepochybne bude súdny spor vo veci samej právoplatne ukončený) a naopak navrhovateľ v prípade predloženia právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej bude mať nárok na vyplatenie vinkulovanej sumy, a to vo výške uvedenej v predmetnom rozhodnutí...“

Podľa názoru sťažovateľky uznesením krajského súdu č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012 bolo porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru tým, že krajský súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Košice – okolie (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C/106/2012-22 zo 17. júla 2012 vo výroku, ktorým okresný súd zakázal sťažovateľke previesť vlastnícke právo akýmkoľvek spôsobom, zameniť, vložiť, zaťažiť záložným

právom alebo akokoľvek inak zaťažiť predmetné nehnuteľnosti. Sťažovateľka považuje už uvedené uznesenie krajského súdu za arbitrárne z dôvodu, že časť peňazí navrhovateľovi už zaplatila aj napriek tomu, že jeho nárok na vrátenie daru považuje za sporný, a zvyšnú čiastku vinkulovala v prospech navrhovateľa v banke. Z tohto dôvodu sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd mal uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia zrušiť.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Základné právo Mgr. L. T., V., na súdnu ochranu, vrátane práva na spravodlivý súdny proces, podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach vedenom pod sp. zn. 6 Co/265/2012 zo dňa 9. 13. 2012 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 9. 11. 2012, sp. zn. 6 Co/265/2012 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajskému súdu v Košiciach ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia právnenému zástupcovi JUDr. I. H. za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom SR, vo výške 485,24 eur do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavnú neopodstatnenosť.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať aj takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 175/03).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory

všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

Ťažiskovým dôvodom, pre ktorý považuje sťažovateľka namietané uznesenie krajského súdu č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012 za ústavne nekonformné, je to, že podľa názoru sťažovateľky vinkulácia peňazí v prospech navrhovateľa bola dostatočným dôvodom na to, aby krajský súd zrušil predbežné opatrenie nariadené okresným súdom. Podľa názoru sťažovateľky napadnuté uznesenie krajského súdu je arbitrárne.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012 okrem iného uviedol:

„... Uznesenie súdu prvého stupňa je vo výroku, ktorým súd zakázal odporkyni previesť vlastnícke právo akýmkoľvek spôsobom, zameniť, vložiť, zaťažiť záložným právom, alebo akokoľvek inak zaťažiť nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. 131 katastrálne územie H., obec H., okres K., a to pozemky, parcely registra C, parc. č. 38 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 367 m² a parc. č. 39 - záhrady vo výmere 2477 m² a dom súpisné číslo 23 na parc. č. 38, do právoplatného skončenia konania vo veci samej o vrátenie daru vecne správne, preto ho odvolací súd v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil...

Navrhovateľ osvedčil pravdepodobnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Sama odporkyňa priznáva, že pri kúpe predmetnej nehnuteľnosti jej navrhovateľ poskytol sumu 300.000,- Sk. Aj za situácie, keď právny dôvod poskytnutia peňazí doposiaľ nie je preukázaný, nárok navrhovateľa na vrátenie daru z tohto dôvodu možno považovať za osvedčený.

Je zrejmé, že navrhovateľ je v dôkaznej núdzi, vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav. Z obsahu spisuje taktiež zrejmé, že odporkyňa v priebehu tohto konania, ale aj v priebehu konania vedeného pred Okresným súdom Košice - okolie sp. zn. 7 C/96/2010 menila svoje tvrdenia ohľadom prijatia predmetnej sumy od navrhovateľa, preto konanie odporkyne možno považovať v tomto štádiu konania za účelové. Závazne o dôvodnosti nároku navrhovateľa bude rozhodnuté až v konaní vo veci samej, avšak táto skutočnosť nemení nič na závere o osvedčení pravdepodobnosti nároku na nariadenie predbežného opatrenia.

Osvedčenie nebezpečenstva bezprostrednej ujmy, resp. obava navrhovateľa z ohrozenia budúceho výkonu súdneho rozhodnutia vo veci samej bola osvedčená samotným

priznaním odporkyne, ktorá potvrdila svoj úmysel nakladať (predať) s predmetnými nehnuteľnosťami v snahe riešiť svoju nepriaznivú finančnú situáciu. Nepochybne je takto preukázaný aj úmysel nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami, a to spôsobom, ktorý by v budúcnosti mohol ohroziť výkon súdneho rozhodnutia vo veci samej, čo v konečnom dôsledku môže viesť k zmareniu, alebo sťaženiu vymoženiu pohľadávky navrhovateľa voči odporkyni. Odporkyňa sa totiž snaží zbaviť jedine možného speňažiteľného majetku.

Ani vinkulácia peňažných prostriedkov vo výške 10.013,24 eur na účte odporkyne v prospech navrhovateľa na dobu určitú, na základe zmluvy o vinkulácii práva disponovať s peňažnými prostriedkami na účte a mandátnej zmluvy zo dňa 3. 8. 2012, nie je dostatočným zabezpečovacím prostriedkom pre výkon súdneho rozhodnutia, pretože navrhovateľ nie je v žiadnom v zmluvnom vzťahu na základe tejto zmluvy o vinkulácii s odporkyňou a ani s V., a. s., a tiež aj s prihliadnutím nato, že takýmto spôsobom nie je zabezpečená celá pohľadávka navrhovateľa voči odporkyni.

Nakoniec bola splnená aj podmienka vzťahu navrhovaného predbežného opatrenia k predmetu konania vo veci samej.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa ustanovenia § 219 O. s. p. potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne vo výroku, ako je uvedený v enunciacie tohto rozhodnutia.

Dôvodné je však odvolanie odporkyne v prevyšujúcej časti, preto odvolací súd napadnuté uznesenie v časti, v ktorej bol odporkyni uložený zákaz prenechať predmetnú nehnuteľnosť do nájmu, v zmysle ust. § 220 O. s. p. zmenil.

Nariadením takéhoto predbežného opatrenia by totiž došlo k nedôvodnému obmedzeniu odporkyne vo výkone jej vlastníckych práv k predmetnej nehnuteľnosti, pretože nájom nehnuteľnosti nebráni prípadnému budúcemu výkonu rozhodnutia a zároveň by viedlo k obmedzeniu možnosti odporkyne uspokojiť žalovaný nárok, lebo nájom nehnuteľností môže byť aj zdrojom finančných prostriedkov (nájomné v prípade prenechania nehnuteľnosti do nájmu) slúžiacich na uspokojenie pohľadávky navrhovateľa.

Z týchto dôvodov je nariadenie predbežného opatrenia v prevyšujúcej časti nedôvodné...“

Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012 ústavný súd konštatuje, že jeho odôvodnenie je dostatočné a zrozumiteľné. Krajský súd podľa názoru ústavného súdu dostačujúco vysvetlil, prečo uznesenie okresného súdu č. k. 7 C/106/2012-22 zo 17. júla 2012 potvrdil v časti, v ktorej zakázal odporkyni previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, a vo zvyšnej časti návrh zamietol, pričom jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné. Krajský súd v napadnutom uznesení zaujal stanovisko k námietkam sťažovateľky, najmä pokiaľ ide o skutočnosť, prečo vinkuláciu peňažných prostriedkov nepovažuje za dostatočný zabezpečovací prostriedok.

K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou v jej odvolaní proti uzneseniu okresného súdu ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

Pretože namietané uznesenie krajského súdu č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012 nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Sťažovateľka mohla vo veci podať aj návrh na zrušenie predmetného predbežného opatrenia, o čom však nepredložila ústavnému súdu relevantné dôkazy.

S poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07,

III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky, v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 6 Co/265/2012-57 z 9. novembra 2012, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. februára 2013